

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/108/2002

ZAUFANIE DO POLITYKÓW W CZERWCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Największym zaufaniem społecznym niezmiennie cieszy się Aleksander Kwaśniewski. Prezydentowi ufa obecnie 79% ankietowanych, a więc tyle samo co w ubiegłym miesiącu. Kolejne miejsca w rankingu zaufania zajmują: szef PiS Lech Kaczyński (55%), premier Leszek Miller (47%) oraz *ex aequo*: wicepremier Jarosław Kalinowski (43%) i lider PO Andrzej Olechowski (43%).
- W porównaniu z majem stosunkowo najbardziej wzrosło zaufanie do Jerzego Szmajdzińskiego (o 6 punktów). Większy odsetek osób niż przed miesiącem (o 5 punktów) ufa także Andrzejowi Olechowskiemu. Poprawiły się również oceny wicemarszałka Sejmu Donalda Tuska (wzrost zaufania o 3 punkty i spadek nieufności o 4 punkty).
- Stosunkowo najbardziej w ocenie badanych stracił Andrzej Lepper (spadek zaufania o 7 punktów i wzrost nieufności o 12 punktów). Dużo gorsze od dotychczasowych są również notowania wicepremiera i ministra rolnictwa Jarosława Kalinowskiego (spadek zaufania i wzrost nieufności po 9 punktów). Dość znacznie pogorszyły się także oceny premiera Leszka Millera - o 6 punktów zmniejszyła się liczba badanych darzących go zaufaniem, a o 3 punkty wzrósł odsetek deklaracji nieufności.
- Z największą nieufnością ankietowanych spotykają się Marian Krzaklewski (67%) oraz Leszek Balcerowicz (62%). Stosunkowo duża część badanych nie ufa także Andrzejowi Lepperowi (46%), Markowi Belce (39%) i Włodzimierzowi Cimoszewiczowi (36%).

Na scenie politycznej ostatni miesiąc upłynął przede wszystkim pod znakiem sporów i dyskusji na temat sytuacji w polskim rolnictwie, przybierających niekiedy spektakularny charakter. W Sejmie odbyła się burzliwa debata o obecnych i przyszłych warunkach gospodarowania na roli. Samoobrona po raz kolejny zorganizowała akcję wysypywania importowanego zboża, które sprowadził do kraju jeden z prominentnych polityków PSL, mimo że elewatory pełne są polskiego zboża zebranego w zeszłym roku.

Kolejny miesiąc byliśmy świadkami sporu między rządem i Radą Polityki Pieniężnej, który mimo mediacji prezydenta podjętej podczas posiedzenia Rady Gabinetowej wciąż jest obecny w naszym życiu politycznym, a w ostatnim czasie - wyłączając spór merytoryczny o wysokość stóp procentowych - coraz wyraźniej nabiera charakteru politycznego.

Decyzję o wspólnym starcie w wyborach samorządowych ogłosiły PO i PiS. Kolejni politycy zgłaszają chęć kandydowania w bezpośrednich wyborach prezydentów miast.

Wydarzenia te kształtowały nastroje polityczne w ostatnim miesiącu i mogły mieć wpływ na postrzeganie polityków aktywnych na naszej scenie.

ZAUFIANIE I NIEUFIerność

Politykiem niemal powszechnie spotykającym się z zaufaniem społecznym pozostaje niezmiennie Aleksander Kwaśniewski¹. Już od blisko czterech lat prezydent jest liderem rankingu zaufania, a od wielu miesięcy zdecydowanie dystansuje też pod tym względem innych polityków uwzględnianych w naszych badaniach. Obecnie zaufanie do Aleksandra

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (145) przeprowadzono w dniach 7-10 czerwca 2002 roku na 1060-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Kwaśniewskiego deklaruje blisko cztery piąte ankietowanych (79% - dokładnie tyle samo co w maju). Kolejne miejsca w rankingu polityków cieszących się społecznym zaufaniem zajmują: szef PiS Lech Kaczyński (55%), premier Leszek Miller (47%) oraz *ex aequo* wicepremier Jarosław Kalinowski i Andrzej Olechowski (po 43%).

Od wielu miesięcy nie zmienia się również lista polityków najczęściej budzących nieufność. Otwiera ją Marian Krzaklewski (67% deklaracji nieufności), nieco wyprzedzając pod tym względem Leszka Balcerowicza (62%). Do polityków, którym nie ufa stosunkowo duża część badanych, niezmiennie zaliczają się również Andrzej Lepper (46% deklaracji nieufności), wicepremier i minister finansów Marek Belka (39%), a także minister spraw zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz (36%). W stosunku do tych polityków nieufność przeważa nad zaufaniem.

Czerwiec okazał się raczej niekorzystny dla polityków. Spośród osobistości sceny politycznej umieszczonych na naszej liście do nielicznych należą te, których dotychczasowy wizerunek się poprawił, natomiast w stosunku do dużej grupy odnotowujemy pogorszenie się ocen.

W porównaniu z ubiegłym miesiącem stosunkowo najbardziej wzrosło zaufanie do ministra obrony narodowej Jerzego Szmajdzińskiego - odsetek badanych, którzy mu ufają, zwiększył się o 6 punktów. Więcej osób niż w maju (wzrost o 5 punktów) deklaruje zaufanie do Andrzeja Olechowskiego. Czerwcowy wzrost popularności tego polityka, rzadko goszczącego w mediach, można wiązać z niedawną konwencją wyborczą PO, na której Andrzej Olechowski przypomniał o sobie zapowiadając start w wyborach prezydenta stolicy.

Trochę lepsze niż przed miesiącem są również notowania kolejnego z liderów PO - wicemarszałka Sejmu Donalda Tuska (wzrost zaufania o 3 punkty i spadek nieufności o 4 punkty). Korzystną zmianę ocen można łączyć, jak się wydaje, ze zdecydowaną reakcją marszałka na próby zakłócania przebiegu posiedzenia Sejmu przez lidera Samoobrony, zakończone wykluczeniem go z obrad. Politykiem, którego notowania wzrosły w tym miesiącu, choć już minimalnie, jest Krzysztof Janik. Zaufanie do szefa MSWiA deklaruje obecnie o 3 punkty więcej badanych niż w maju.

Tabela 1. Stosunek do polityków w czerwcu 2002

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	VI 2002	zmiany od V do VI 2002	VI 2002	zmiany od V do VI 2002		
	w procentach					
A. Kwaśniewski	79	0	10	-1	9	0
L. Kaczyński	55	0	21	-1	16	4
L. Miller	47	-6	31	3	17	1
J. Kalinowski	43	-9	27	9	18	6
A. Olechowski	43	5	22	0	20	8
M. Borowski	38	1	18	3	17	20
A. Lepper	38	-7	46	12	11	1
B. Geremek	36	-2	28	0	21	7
B. Piwnik	34	-3	17	3	15	29
D. Tusk	33	3	23	-4	17	21
K. Janik	32	3	12	0	13	36
W. Cimoszewicz	30	-3	36	1	21	6
J. Wojciechowski	29	2	6	-1	12	46
M. Pol	28	-3	16	1	18	31
M. Belka	27	1	39	1	16	10
J. Szmajdziński	27	6	12	-2	15	40
L. Pastusiak	22	0	13	-1	18	40
W. Kaczmarek	20	-2	25	-1	17	30
L. Balcerowicz	19	0	62	3	13	1
D. Hübner	17	1	9	1	11	58
W. Frasyniuk	14	-3	18	0	20	42
M. Krzaklewski	14	-1	67	1	14	1
M. Łapiński	12	-3	19	-1	14	50
J. Hausner	11	1	11	2	10	63
R. Giertych	9	1	15	-2	11	60
T. Mamiński	4	*	4	*	8	79

Pominięto „trudno powiedzieć”.

* W maju 2002 brak pomiaru.

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskaźniki respondentów według terminów badań																	
	2001												2002					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach																	
L. Balcerowicz	26	27	23	22	21	23	22	18	20	21	18	20	20	22	17	21	19	19
M. Belka	-	-	-	-	-	-	-	-	26	38	34	33	32	33	33	26	26	27
M. Borowski	31	29	32	32	30	35	36	32	30	38	37	41	41	44	40	37	37	38
W. Cimoszewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	46	34	29	31	31	31	33	30
W. Frasyniuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	15	-	-	17	15	17	14
B. Geremek	50	39	33	39	37	36	40	34	36	31	-	-	-	-	-	-	38	36
R. Giertych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	7	6	-	9	-	8	9
J. Hausner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	10	11
D. Hübner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	16	17
K. Janik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	22	20	22	20	22	29	29	32
W. Kaczmarek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	21	24	18	20	20	22	20
L. Kaczyński	62	67	70	72	71	71	68	60	57	62	56	60	54	56	55	57	55	55
J. Kalinowski	53	54	47	50	50	51	54	52	49	53	51	51	46	44	51	52	52	43
M. Krzaklewski	17	17	14	16	15	15	14	15	18	13	11	11	13	12	14	14	15	14
A. Kwaśniewski	76	78	79	77	76	78	81	76	79	78	80	81	79	82	79	77	79	79
A. Lepper	-	-	-	-	33	34	35	36	45	53	53	38	35	34	41	38	45	38
M. Łapiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	14	15	12
T. Mamiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
L. Miller	47	49	46	51	45	49	52	48	49	63	64	61	55	56	53	50	53	47
A. Olechowski	61	56	51	52	51	49	50	44	47	45	44	42	33	39	37	42	38	43
L. Pastusiak	-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	20	18	16	16	17	20	22	22
B. Piwnik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	33	31	38	33	32	37	34
M. Pol	-	-	-	-	19	20	19	20	22	30	29	30	28	32	29	28	31	28
J. Szmajdziński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	21	21	22	22	-	-	21	27
D. Tusk	28	28	26	32	30	29	29	24	30	27	29	30	28	31	28	-	30	33
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	20	28	24	27	27	23	27	29

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2001												2002					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach																	
L. Balcerowicz	56	54	59	58	59	57	62	63	60	62	63	63	61	61	67	59	59	62
M. Belka	-	-	-	-	-	-	-	-	12	15	20	32	33	39	36	40	38	39
M. Borowski	14	16	13	15	15	12	14	14	15	14	13	14	18	17	15	17	15	18
W. Cimoszewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	22	39	41	41	40	37	35	36
W. Frasyniuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	19	-	-	18	17	18	18
B. Geremek	22	29	33	30	30	33	33	36	33	37	-	-	-	-	-	-	28	28
R. Giertych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	12	15	-	12	-	17	15
J. Hausner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9	11
D. Hübner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	8	9
K. Janik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	11	15	15	12	13	12	12
W. Kaczmarek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	18	26	25	24	26	26	25
L. Kaczyński	12	10	9	11	10	11	15	18	22	19	23	19	22	22	20	20	22	21
J. Kalinowski	14	13	18	14	14	16	17	16	17	16	19	19	21	25	19	19	18	27
M. Krzaklewski	64	70	72	69	69	68	74	69	66	69	73	73	69	69	67	65	66	67
A. Kwaśniewski	14	12	11	12	11	11	10	11	11	11	8	9	11	10	11	12	11	10
A. Lepper	-	-	-	-	44	42	45	41	35	28	28	42	46	48	41	45	34	46
M. Łapiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	11	20	19
T. Mamiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
L. Miller	27	26	27	24	28	26	27	27	25	18	18	22	25	26	27	33	28	31
A. Olechowski	10	14	18	17	16	16	21	21	21	19	22	24	29	24	25	24	22	22
L. Pastusiak	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	11	14	16	14	14	12	14	13
B. Piwnik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	12	14	16	13	17	14	17
M. Pol	-	-	-	-	11	11	14	13	11	11	12	14	19	18	14	14	15	16
J. Szmajdziński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	10	19	16	16	-	-	14	12
D. Tusk	16	21	21	25	20	23	25	25	22	28	27	28	30	27	27	-	27	23
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	5	5	8	6	5	3	7	6

Listę polityków, którzy najbardziej stracili w ciągu ostatniego miesiąca, otwiera Andrzej Lepper. Po odnotowanej w maju bardzo znaczącej poprawie ocen, obecnie rejestrujemy bardzo silne pogorszenie się notowań szefa Samoobrony. W porównaniu z poprzednim miesiącem zaufanie do niego spadło o 7 punktów, bardzo znacząco wzrósł też odsetek osób, które mu nie ufają (o 12 punktów). Zmiany te wiążą się prawdopodobnie z ostatnimi poczynaniami politycznymi lidera Samoobrony - począwszy od zachowania podczas debaty sejmowej o sytuacji w rolnictwie, poprzez akcję wysypywania zboża, po zapowiedź manifestacji i blokowania dróg ogłoszoną już w trakcie realizacji sondażu. Andrzej Lepper bezsprzecznie należy do tych polityków, których działania (obliczone zresztą na taki efekt) niezmiennie przykuwają uwagę mediów i opinii publicznej. Jednak wyniki dotychczasowych sondaży wskazują, że efektem tego rodzaju marketingu politycznego jest nie tyle stały wzrost popularności, ile właśnie znaczne wahania notowań.

Tylko nieco mniej niż Andrzej Lepper stracił w tym miesiącu Jarosław Kalinowski. Zaufanie do wicepremiera i ministra rolnictwa spadło aż o 9 punktów, jednocześnie o tyle samo punktów wzrósł odsetek badanych, którzy mu nie ufają. Zmianę tę, jak można sądzić, należy wiązać z krytycznie przyjętą w Sejmie informacją o stanie rolnictwa i toczącą się już od pewnego czasu dyskusją publiczną na temat polityki rolnej rządu.

Pogorszyły się również, choć już w mniejszym stopniu, oceny premiera Leszka Millera. Od maja zmalała (o 6 punktów) liczba badanych, którzy darzą go zaufaniem, a nieco wzrósł (o 3 punkty) odsetek deklarujących nieufność. Mniej korzystne są także notowania większości pozostałych członków obecnego gabinetu umieszczonych na naszej liście. Zmiany te są jednak na ogół minimalne. Do polityków, którzy od ostatniego miesiąca nieco stracili w opinii badanych, zaliczają się: minister sprawiedliwości Barbara Piwnik (spadek zaufania o 3 punkty i wzrost nieufności o 3 punkty), minister spraw zagranicznych Włodzimierz Cimoszewicz, wicepremier i minister infrastruktury Marek Pol oraz minister zdrowia Mariusz Łapiński (we wszystkich przypadkach spadek zaufania o 3 punkty). W równie niewielkim stopniu stracili w ocenie badanych także: Władysław Frasyniuk (spadek zaufania o 3 punkty) oraz Leszek Balcerowicz i Marek Borowski (wzrost nieufności po 3 punkty).

Od ubiegłego miesiąca poziom deklaracji zaufania i nieufności w stosunku do pozostałych polityków uwzględnionych w naszym badaniu w zasadzie się nie zmienił.

ŚREDNIE OCEN

W naszym badaniu respondenci oceniając poszczególnych polityków posługują się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty określić można z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień, a zarazem wyeliminować wpływ różnic wynikających ze stopnia znajomości poszczególnych polityków, jest średnia ocen.

Średnie ocen potwierdzają, że politykiem odbieranym najbardziej jednoznacznie pozytywnie jest Aleksander Kwaśniewski (2,52). Drugie miejsce w tym rankingu, podobnie jak w ubiegłych miesiącach, przypadło Januszowi Wojciechowskiemu (1,13), który nieznacznie wyprzedza Lecha Kaczyńskiego (1,03). Kolejne miejsca w rankingu średnich zajęli w tym miesiącu Krzysztof Janik (0,72) oraz Marek Borowski (0,70). Do polityków, którzy, jak wskazuje wartość średniej, postrzegani są raczej pozytywnie niż negatywnie, czyli znacznie częściej spotykają się z zaufaniem niż nieufnością badanych, zaliczają się także: Barbara Piwnik (0,58), Andrzej Olechowski (0,51), Jerzy Szmajdziński (0,46) oraz Danuta Hübner (0,41). Leszek Miller zajmuje w tym rankingu środkową pozycję, a wartość jego średniej ocen (0,20) tylko nieznacznie przewyższa neutralny punkt zerowy na naszej skali.

Porównanie aktualnych średnich ocen z uzyskanymi w ubiegłym miesiącu wskazuje, że politykiem, którego dotychczasowe notowania stosunkowo najbardziej się poprawiły, jest wicemarszałek Sejmu Donald Tusk (różnica średnich +0,35 punktu). Odnotowany wyżej wzrost zaufania w mniejszym stopniu zaważył na całościowej ocenie Jerzego Szmajdzińskiego (różnica średnich +0,25) oraz Andrzeja Olechowskiego (+0,20). W takim samym stopniu wzrosła średnia ocen Romana Giertycha (+0,20).

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN W CZERWCU 2002

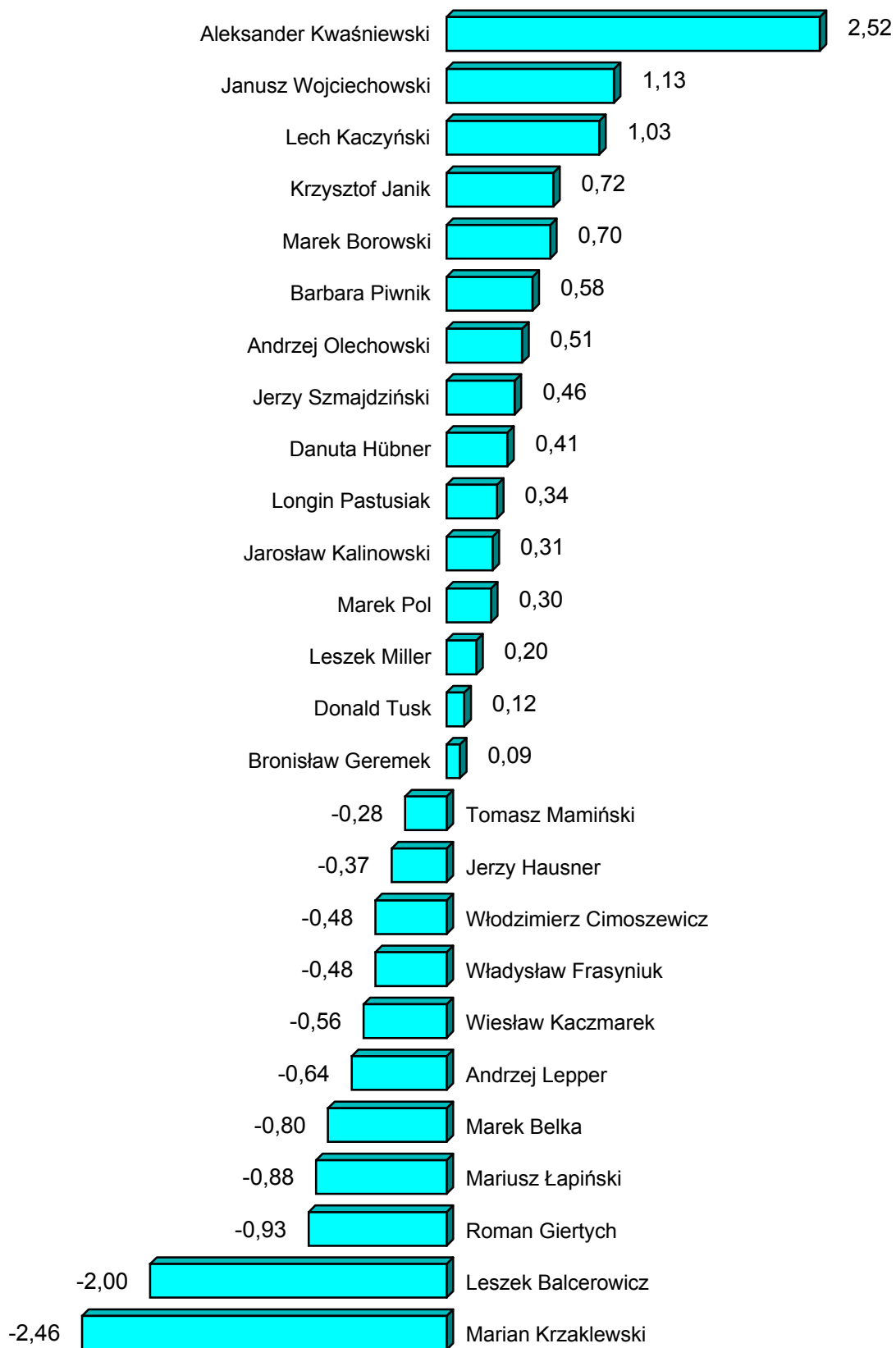

Tabela 4. Zmiany średnich ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	V 2002	VI 2002	Różnica
D. Tusk	-0,23	0,12	0,35
J. Szmajdziński	0,21	0,46	0,25
A. Olechowski	0,31	0,51	0,20
R. Giertych	-1,13	-0,93	0,20
L. Pastusiak	0,24	0,34	0,10
L. Kaczyński	0,96	1,03	0,07
K. Janik	0,66	0,72	0,06
A. Kwaśniewski	2,48	2,52	0,04
J. Wojciechowski	1,10	1,13	0,03
M. Belka	-0,79	-0,80	-0,01
L. Balcerowicz	-1,99	-2,00	-0,01
M. Krzaklewski	-2,44	-2,46	-0,02
W. Kaczmarek	-0,53	-0,56	-0,03
M. Borowski	0,75	0,70	-0,05
D. Hübner	0,46	0,41	-0,05
B. Geremek	0,15	0,09	-0,06
J. Hausner	-0,29	-0,37	-0,08
W. Cimoszewicz	-0,39	-0,48	-0,09
M. Pol	0,47	0,30	-0,17
W. Frasyniuk	-0,31	-0,48	-0,17
B. Piwnik	0,85	0,58	-0,27
M. Łapiński	-0,56	-0,88	-0,32
L. Miller	0,63	0,20	-0,43
J. Kalinowski	0,88	0,31	-0,57
A. Lepper	0,13	-0,64	-0,77

Z kolei największy spadek wartości średniej notujemy w społecznej ocenie Andrzeja Leppera (-0,77 punktu). Czerwcowy spadek zaufania i wzrost nieufności bardzo silnie zaważyły również na całościowej ocenie Jarosława Kalinowskiego (różnica średnich -0,57). Dość znacznie pogorszyła się także średnia ocen premiera Leszka Millera (-0,43). Nieco gorszy niż w maju jest społeczny wizerunek Mariusza Łapińskiego (-0,32) oraz Barbary Piwnik (-0,27). Pogorszyły się również - choć już w bardzo niewielkim stopniu - średnie ocen

Marka Pola oraz Władysława Frasyniuka (w obu przypadkach różnica średnich wyniosła -0,17).

Podobnie jak w ubiegłych miesiącach najniższą średnią ocen uzyskał Marian Krzaklewski (-2,46). Krytyczne nastawienie zdecydowanie dominuje również w ocenie Leszka Balcerowicza (-2,00). Średnią ze znakiem ujemnym, czyli ocenę sytuującą się na skali wyraźnie po stronie nieufności, uzyskali ponadto: Roman Giertych (-0,93), Mariusz Łapiński (-0,88), Marek Belka (-0,80), Andrzej Lepper (-0,64) oraz Wiesław Kaczmarek (-0,56).

Ostatnie tygodnie dzielące kolejne sondaże okazały się dość brzemienne w wydarzenia polityczne, które ze względu na swój spektakularny charakter mogły przykuwać uwagę opinii publicznej. Nieco większy niż zazwyczaj jest też zakres zmian, jakie zarejestrowaliśmy w społecznym odbiorze polityków.

W czerwcu najbardziej stracili politycy związani z rolnictwem - z jednej strony protestujący Andrzej Lepper, z drugiej polityk firmujący politykę rolną rządu Jarosław Kalinowski. Pogorszyły się również, choć już w mniejszym stopniu, oceny premiera Leszka Millera, a także ministrów Barbary Piwnik, Włodzimierza Cimoszewicza, Marka Pola oraz Mariusza Łapińskiego.

W porównaniu z ubiegłym miesiącem stosunkowo najbardziej wzrosło zaufanie do ministra obrony Jerzego Szmajdzińskiego. W ocenie badanych zyskali także Andrzej Olechowski, Donald Tusk oraz Krzysztof Janik.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do **Jarosława Kalinowskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezna- jomość	Liczba osób
Ogółem	27	18	43	6	6	1057
Płeć						
Mężczyźni	28	21	43	5	4	505
Kobiety	26	16	43	7	8	553
Wiek						
18-24 lat	30	14	46	2	7	163
25-34	28	26	35	5	7	191
35-44	27	26	35	8	4	194
45-54	28	19	45	4	4	219
55-64	27	12	50	8	4	121
65 lat i więcej	21	9	50	8	11	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	23	15	51	5	7	389
Miasto do 20 tys.	28	18	40	4	9	144
20-100 tys.	27	19	44	7	3	191
101-500 tys.	29	23	36	4	8	200
501 tys. i więcej mieszk.	34	21	32	10	3	134
Wykształcenie						
Podstawowe	21	12	44	9	14	257
Zasadnicze zawodowe	25	15	50	5	5	322
Średnie	29	23	40	5	3	360
Wyższe	36	28	32	3	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	40	26	30	4	0	61
Prac. umysł. niż. szczebla	26	22	39	10	3	91
Pracownicy fiz.- umysł.	31	25	35	6	3	98
Robotnicy wykwalifikowani	20	20	48	8	4	78
Robotnicy niewykwalifik.	35	20	29	8	8	50
Rolnicy	27	22	46	4	1	65
Pracujący na własny rach.	27	27	41	0	5	40
Bierni zawodowo						
Renciści	27	10	45	8	9	119
Emeryci	23	10	52	6	9	192
Uczniowie i studenci	32	20	39	1	7	93
Bezrobotni	23	19	47	5	7	117
Gospodynie domowe i inni	20	24	43	4	9	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	31	20	38	9	2	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	23	29	35	8	5	74
sekt. pryw. poza rolnict.	29	23	39	4	5	199
prywatnym gosp. rolnym	27	23	45	4	2	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	26	17	43	3	11	151
300-399	23	19	47	5	6	101
400-599	27	14	47	6	5	189
600-800	25	12	52	6	5	165
Powyżej 800 zł	34	16	44	5	1	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	27	19	38	6	10	378
Średnie	24	17	48	6	5	475
Dobre	33	21	40	4	2	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	43	14	33	6	5	77
Raz w tygodniu	25	19	47	5	4	557
1-2 razy w miesiącu	21	17	44	8	10	150
Kilka razy w roku	27	15	46	5	8	181
W ogóle nie uczestniczy	33	28	25	5	9	91
Poglądy polityczne						
Lewica	25	15	56	1	4	252
Centrum	27	24	42	3	4	335
Prawica	42	20	35	2	1	204
Trudno powiedzieć	17	13	38	16	16	265

Tabela 2. Stosunek do **Andrzeja Leppera**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	46	11	38	5	1	1058
Płeć						
Mężczyźni	45	9	43	3	0	506
Kobiety	47	13	33	6	2	553
Wiek						
18-24 lat	48	8	42	1	1	163
25-34	50	11	36	2	1	191
35-44	48	13	34	5	0	194
45-54	48	12	36	4	0	220
55-64	48	8	40	5	0	121
65 lat i więcej	34	10	41	11	4	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	26	13	54	5	2	389
Miasto do 20 tys.	50	7	38	6	1	144
20-100 tys.	57	9	29	4	0	192
101-500 tys.	54	12	30	4	1	200
501 tys. i więcej mieszk.	73	8	15	4	0	134
Wykształcenie						
Podstawowe	30	6	52	8	3	257
Zasadnicze zawodowe	40	12	44	4	0	322
Średnie	54	12	30	4	0	361
Wyższe	73	13	14	0	0	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	72	10	17	2	0	61
Prac. umysł. niż. szczebla	60	10	26	5	0	91
Pracownicy fiz. - umysł	55	8	32	5	1	98
Robotnicy wykwalifikowani	48	13	37	2	0	78
Robotnicy niewykwalifik.	29	9	54	8	0	50
Rolnicy	24	16	59	1	0	65
Pracujący na własny rach.	57	12	30	0	0	40
Bierni zawodowo						
Renciści	33	9	50	6	2	119
Emeryci	42	9	39	9	2	192
Uczniowie i studenci	65	5	29	0	1	93
Bezrobotni	36	14	47	3	0	118
Gospodynie domowe i inni	47	20	24	7	2	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	55	9	32	4	0	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	66	5	26	3	0	74
sekt. pryw. poza rolnict.	50	12	33	4	0	199
prywatnym gosp. rolnym	24	17	59	1	0	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	29	10	56	3	1	151
300-399	46	8	43	2	1	101
400-599	47	9	37	6	0	189
600-800	48	7	39	5	1	165
Powyżej 800 zł	61	7	26	5	1	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	41	10	42	5	2	379
Średnie	45	12	39	4	1	475
Dobre	59	9	27	4	0	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	55	9	30	5	1	77
Raz w tygodniu	42	10	42	4	1	558
1-2 razy w miesiącu	49	12	31	8	0	150
Kilka razy w roku	49	11	36	2	1	181
W ogóle nie uczestniczy	50	12	32	4	2	91
Poglądy polityczne						
Lewica	55	5	38	1	0	252
Centrum	41	16	42	2	0	336
Prawica	53	6	39	3	0	204
Trudno powiedzieć	40	13	32	12	3	265

Tabela 3. Stosunek do **Mariusza Łapińskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	19	14	12	5	50	1057
Płeć						
Mężczyźni	21	14	14	5	45	504
Kobiety	17	13	10	5	54	553
Wiek						
18-24 lat	18	19	14	4	45	163
25-34	15	15	6	5	59	191
35-44	19	17	11	5	49	194
45-54	24	13	17	7	39	220
55-64	22	9	15	6	48	119
65 lat i więcej	17	7	11	4	61	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	12	12	9	6	62	389
Miasto do 20 tys.	14	16	18	4	48	144
20-100 tys.	25	12	16	8	40	191
101-500 tys.	24	12	12	3	48	200
501 tys. i więcej mieszk.	32	20	11	2	35	134
Wykształcenie						
Podstawowe	12	6	10	5	68	255
Zasadnicze zawodowe	13	12	12	6	57	322
Średnie	25	17	14	5	39	361
Wyższe	36	22	10	5	27	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	37	18	4	5	37	61
Prac. umysł. niż. szczebla	29	19	21	8	23	91
Pracownicy fiz.- umysł.	14	22	8	4	52	98
Robotnicy wykwalifikowani	18	8	22	10	43	78
Robotnicy niewykwalifik.	11	2	15	1	71	50
Rolnicy	9	18	9	3	62	65
Pracujący na własny rach.	26	17	11	11	35	40
Bierni zawodowo						
Renciści	19	7	7	7	60	119
Emeryci	19	7	16	4	54	192
Uczniowie i studenci	25	21	14	4	36	93
Bezrobotni	14	12	9	5	60	118
Gospodynie domowe i inni	14	23	3	2	57	52
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	29	16	16	6	34	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	23	14	16	7	40	74
sekt. pryw. poza rolnict.	17	15	12	6	50	199
prywatnym gosp. rolnym	8	16	8	3	65	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	10	11	11	3	65	151
300-399	17	15	19	5	44	101
400-599	16	12	14	6	51	188
600-800	21	11	11	4	53	165
Powyżej 800 zł	31	16	17	5	31	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	18	13	8	6	55	379
Średnie	16	14	15	5	50	474
Dobre	29	13	14	5	39	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	24	8	12	7	49	77
Raz w tygodniu	18	15	13	5	49	557
1-2 razy w miesiącu	17	14	10	7	53	150
Kilka razy w roku	20	12	13	5	50	181
W ogóle nie uczestniczy	25	12	12	3	48	91
Poglądy polityczne						
Lewica	19	15	18	3	46	252
Centrum	18	14	12	3	53	335
Prawica	34	18	10	3	36	204
Trudno powiedzieć	11	8	8	12	61	265

Tabela 4. Stosunek do Leszka Millera

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	31	17	47	4	1	1057
Płeć						
Mężczyźni	31	15	51	3	0	505
Kobiety	32	18	44	5	1	552
Wiek						
18-24 lat	36	20	44	0	0	163
25-34	30	21	45	3	1	191
35-44	36	18	44	2	1	194
45-54	28	15	54	4	0	219
55-64	37	10	47	6	0	121
65 lat i więcej	25	13	49	10	3	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	26	16	50	7	1	389
Miasto do 20 tys.	31	13	52	3	0	144
20-100 tys.	29	18	50	2	1	192
101-500 tys.	38	18	41	2	1	200
501 tys. i więcej mieszk.	42	17	39	1	1	133
Wykształcenie						
Podstawowe	28	15	45	9	2	257
Zasadnicze zawodowe	26	18	53	3	0	323
Średnie	37	17	44	2	1	359
Wyższe	38	15	46	1	0	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	41	15	42	1	0	61
Prac. umysł. niż. szczebla	38	13	48	1	0	91
Pracownicy fiz.- umysł.	34	26	39	0	0	98
Robotnicy wykwalifikowani	31	16	51	2	0	78
Robotnicy niewykwalifik.	30	18	45	7	0	50
Rolnicy	23	13	62	1	0	65
Pracujący na własny rach.	23	22	52	0	3	40
Bierni zawodowo						
Renciści	29	13	46	9	2	119
Emeryci	29	13	51	7	1	192
Uczniowie i studenci	46	20	34	0	0	93
Bezrobotni	26	18	49	6	1	117
Gospodynie domowe i inni	24	19	50	5	2	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	45	14	41	0	0	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	32	20	45	3	0	74
sekt. pryw. poza rolnict.	26	21	50	2	1	199
prywatnym gosp. rolnym	23	15	61	1	0	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	29	21	47	3	1	151
300-399	35	8	55	2	0	101
400-599	31	14	47	6	2	189
600-800	27	16	54	2	1	165
Powyżej 800 zł	36	14	48	3	0	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	32	17	44	6	2	378
Średnie	32	17	49	2	0	475
Dobre	30	16	51	3	0	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	58	12	25	4	1	78
Raz w tygodniu	31	14	51	3	1	557
1-2 razy w miesiącu	24	21	48	8	0	150
Kilka razy w roku	28	22	47	2	1	181
W ogóle nie uczestniczy	33	18	42	5	3	90
Poglądy polityczne						
Lewica	15	12	73	1	1	252
Centrum	31	21	48	0	0	335
Prawica	55	10	33	2	0	204
Trudno powiedzieć	29	22	33	13	2	265

Tabela 5. Stosunek do **Andrzeja Olechowskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezajmo- mość	Liczba osób
Ogółem	22	20	43	7	8	1058
Płeć						
Mężczyźni	20	21	48	6	5	506
Kobiety	24	19	38	8	11	553
Wiek						
18-24 lat	16	29	40	3	12	163
25-34	24	21	41	8	6	191
35-44	20	22	46	6	6	194
45-54	25	19	49	5	2	220
55-64	28	15	39	11	7	121
65 lat i więcej	20	13	39	12	16	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	21	19	41	7	12	389
Miasto do 20 tys.	27	24	32	9	8	144
20-100 tys.	27	19	39	9	6	192
101-500 tys.	22	23	46	5	5	200
501 tys. i więcej mieszk.	15	17	60	5	3	134
Wykształcenie						
Podstawowe	20	13	36	12	20	257
Zasadnicze zawodowe	21	26	40	8	5	322
Średnie	25	19	47	5	4	361
Wyższe	20	24	54	1	1	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	20	20	56	2	2	61
Prac. umysł. niż. szczebla	25	16	50	7	1	91
Pracownicy fiz.- umysł.	19	21	55	3	3	98
Robotnicy wykwalifikowani	32	20	37	12	0	78
Robotnicy niewykwalifik.	23	19	37	12	9	50
Rolnicy	31	24	33	5	8	65
Pracujący na własny rach.	16	24	54	3	4	40
Bierni zawodowo						
Renciści	21	17	39	11	13	119
Emeryci	23	15	41	9	12	192
Uczniowie i studenci	18	22	42	1	16	93
Bezrobotni	16	27	41	7	9	118
Gospodynie domowe i inni	25	24	34	10	7	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	24	19	46	8	3	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	17	26	49	8	0	74
sekt. pryw. poza rolnict.	22	19	51	4	3	199
prywatnym gosp. rolnym	33	21	32	5	9	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	24	18	39	6	14	151
300-399	26	18	41	8	7	101
400-599	24	15	48	9	5	189
600-800	22	17	47	8	6	165
Powyżej 800 zł	22	22	48	4	3	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	21	18	40	10	11	379
Średnie	25	18	44	6	7	475
Dobre	17	27	46	5	5	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	31	13	38	6	13	77
Raz w tygodniu	21	20	44	8	6	558
1-2 razy w miesiącu	21	24	39	7	9	150
Kilka razy w roku	21	21	43	5	9	181
W ogóle nie uczestniczy	24	17	42	5	12	91
Poglądy polityczne						
Lewica	28	15	46	4	7	252
Centrum	21	25	46	2	6	336
Prawica	19	18	58	4	1	204
Trudno powiedzieć	21	20	24	18	17	265

Tabela 6. Stosunek do **Barbary Piwnik**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezna- jomość	Liczba osób
Ogółem	17	15	34	6	29	1057
Płeć						
Mężczyźni	18	17	37	6	22	505
Kobiety	15	13	31	6	35	553
Wiek						
18-24 lat	19	16	28	7	31	163
25-34	14	16	26	7	38	191
35-44	14	18	38	4	25	194
45-54	17	18	43	6	16	219
55-64	24	7	37	9	22	121
65 lat i więcej	15	11	27	6	42	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	16	10	31	7	36	389
Miasto do 20 tys.	12	18	35	6	29	144
20-100 tys.	15	15	36	7	27	191
101-500 tys.	21	15	34	5	25	200
501 tys. i więcej mieszk.	20	25	34	6	15	134
Wykształcenie						
Podstawowe	13	8	22	7	50	257
Zasadnicze zawodowe	14	18	29	7	33	322
Średnie	21	16	40	6	16	360
Wyższe	19	19	51	2	9	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	24	18	47	2	9	61
Prac. umysł. niż. szczebla	13	20	50	7	10	91
Pracownicy fiz. - umysł	25	24	25	0	26	98
Robotnicy wykwalifikowani	20	15	36	15	15	78
Robotnicy niewykwalifik.	14	8	33	0	46	50
Rolnicy	11	10	42	7	31	65
Pracujący na własny rach.	20	22	32	5	22	40
Bierni zawodowo						
Renciści	15	11	27	10	37	119
Emeryci	18	11	34	5	33	192
Uczniowie i studenci	16	18	26	5	35	93
Bezrobotni	13	16	26	13	31	117
Gospodynie domowe i inni	9	9	34	2	46	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	20	16	42	7	14	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	20	17	42	4	16	74
sekt. pryw. poza rolnict.	18	20	32	4	26	199
prywatnym gosp. rolnym	10	9	41	6	34	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	16	16	26	3	40	151
300-399	17	11	35	9	27	101
400-599	13	13	38	6	30	189
600-800	22	12	34	6	26	165
Powyżej 800 zł	15	16	47	5	16	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	16	15	29	7	33	378
Średnie	17	14	34	7	28	475
Dobre	18	17	39	4	21	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	27	9	26	5	33	77
Raz w tygodniu	16	16	35	6	27	557
1-2 razy w miesiącu	15	12	28	10	35	150
Kilka razy w roku	19	12	37	6	26	181
W ogóle nie uczestniczy	7	23	33	4	32	91
Poglądy polityczne						
Lewica	14	13	50	3	21	252
Centrum	16	19	37	5	23	335
Prawica	30	16	30	5	19	204
Trudno powiedzieć	10	11	16	13	51	265

Tabela 7. Stosunek do Jerzego Szmajdzińskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezajomość	Liczba osób
Ogółem	12	15	27	6	40	1057
Płeć						
Mężczyźni	15	16	33	6	30	505
Kobiety	10	14	22	6	49	553
Wiek						
18-24 lat	13	17	19	2	50	163
25-34	9	21	18	6	47	191
35-44	14	13	27	4	42	194
45-54	14	20	35	7	24	219
55-64	11	10	36	11	33	121
65 lat i więcej	12	6	30	6	45	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	9	11	28	5	47	389
Miasto do 20 tys.	5	17	34	7	39	144
20-100 tys.	12	14	30	9	35	191
101-500 tys.	20	15	21	3	42	200
501 tys. i więcej mieszk.	18	26	21	9	26	134
Wykształcenie						
Podstawowe	7	6	22	5	60	257
Zasadnicze zawodowe	7	15	26	7	45	322
Średnie	17	19	30	6	28	360
Wyższe	25	20	33	3	19	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	27	18	32	5	19	61
Prac. umysł. niż. szczebla	15	20	33	9	22	91
Pracownicy fiz.- umysł.	8	22	22	7	42	98
Robotnicy wykwalifikowani	11	17	33	8	31	78
Robotnicy niewykwalifik.	2	6	22	5	65	50
Rolnicy	8	21	31	4	36	65
Pracujący na własny rach.	17	29	18	2	34	40
Bierni zawodowo						
Renciści	11	9	25	10	45	119
Emeryci	13	8	36	5	37	192
Uczniowie i studenci	21	23	14	3	39	93
Bezrobotni	9	10	22	6	52	117
Gospodynie domowe i inni	3	9	23	4	62	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	11	20	29	11	30	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	21	11	29	2	36	74
sekt. pryw. poza rolnict.	12	21	26	5	36	199
prywatnym gosp. rolnym	7	20	30	4	39	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	10	13	26	1	51	151
300-399	6	10	30	6	48	101
400-599	8	13	33	6	41	189
600-800	16	12	31	9	32	165
Powyżej 800 zł	16	16	41	5	22	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	11	15	23	6	45	378
Średnie	12	15	28	6	40	475
Dobre	16	16	32	5	31	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	14	21	4	39	77
Raz w tygodniu	13	15	30	5	38	557
1-2 razy w miesiącu	10	13	23	9	45	150
Kilka razy w roku	12	14	27	6	40	181
W ogóle nie uczestniczy	5	23	22	6	45	91
Poglądy polityczne						
Lewica	7	13	45	6	29	252
Centrum	11	19	27	5	38	335
Prawica	24	19	24	3	30	204
Trudno powiedzieć	9	9	12	9	60	265

Tabela 8. Stosunek do **Donalda Tuska**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezajmo- mość	Liczba osób
Ogółem	23	17	33	6	21	1058
Płeć						
Mężczyźni	23	19	36	6	15	506
Kobiety	23	15	31	7	25	553
Wiek						
18-24 lat	16	23	34	6	21	163
25-34	27	23	26	5	19	191
35-44	25	14	36	5	19	194
45-54	25	17	40	6	11	220
55-64	24	11	35	10	20	121
65 lat i więcej	19	11	27	7	36	169
Miejsce zamieszkania						
Wieś	22	15	27	7	30	389
Miasto do 20 tys.	25	23	28	7	17	144
20-100 tys.	28	13	35	5	18	192
101-500 tys.	24	16	40	5	14	200
501 tys. i więcej mieszk.	16	21	46	7	9	134
Wykształcenie						
Podstawowe	18	10	24	6	42	257
Zasadnicze zawodowe	23	19	29	6	21	322
Średnie	27	17	39	6	10	361
Wyższe	24	23	49	2	3	118
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	20	53	2	5	61
Prac. umysł. niż. szczebla	26	13	49	8	4	91
Pracownicy fiz. - umysł	27	20	31	7	14	98
Robotnicy wykwalifikowani	36	21	26	8	9	78
Robotnicy niewykwalifik.	17	21	26	6	31	50
Rolnicy	37	11	27	3	22	65
Pracujący na własny rach.	11	33	48	2	6	40
Bierni zawodowo						
Renciści	25	11	27	8	29	119
Emeryci	20	14	30	6	30	192
Uczniowie i studenci	18	23	37	3	20	93
Bezrobotni	15	14	30	11	30	118
Gospodynie domowe i inni	28	17	28	5	22	53
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	29	16	39	10	7	154
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	23	21	40	2	13	74
sekt. pryw. poza rolnict.	23	23	37	4	14	199
prywatnym gosp. rolnym	34	12	25	5	24	71
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	24	11	33	2	30	151
300-399	27	17	29	10	17	101
400-599	27	18	31	7	17	189
600-800	28	14	36	7	15	165
Powyżej 800 zł	19	19	49	5	8	127
Ocena własnych war. mater.						
Złe	21	14	33	7	24	379
Średnie	26	16	31	6	21	475
Dobre	20	22	41	4	12	205
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	23	11	41	7	17	77
Raz w tygodniu	26	16	33	6	20	558
1-2 razy w miesiącu	19	20	23	10	28	150
Kilka razy w roku	20	16	38	5	20	181
W ogóle nie uczestniczy	21	24	36	5	13	91
Poglądy polityczne						
Lewica	31	17	33	2	16	252
Centrum	24	21	37	4	14	336
Prawica	22	16	48	3	11	204
Trudno powiedzieć	15	12	17	16	41	265